

Горбач Оксана Василівна, кандидат філологічних наук доцент кафедри іноземних мов Національної академії внутрішніх справ

АНДРАГОГІЧНА МОДЕЛЬ: УЧАСНИКИ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Загальновідомо, що андрагогічна модель передбачає та забезпечує активну діяльність студента, його високу мотивацію та, відповідно, високу ефективність навчального процесу. Але її не можна розглядати як остаточну та як таку, принципи якої можуть безумовно застосовуватися завжди. Їх можна використовувати лише тоді, коли учасники навчального процесу незалежно від віку відповідально та свідомо ставляться до навчання, його організації та результатів.

У традиційній моделі навчального процесу цілком доцільно було б використання деяких **принципів** андрагогічної моделі, зокрема:

- **індивідуалізацію навчання**, яка враховує такі параметри навчання іноземним мовам у немовному вузі, як короткотерміновість, незначна кількість аудиторних годин та, відповідно, зростаюча роль самостійної роботи;

- **активну роль та центральну позицію студента**; при цьому викладач повинен у навчальному процесі створювати умови для самоорганізації студента, оскільки набуті знання лише тоді мають практичну значущість, коли вони є самостійно здобутою цінністю, самостійним відкриттям.

Для здійснення своєї професійної діяльності **викладач-педагог** повинен:

1) мати передусім професійні педагогічні та психологічні знання, уміння та навички;

2) професійними психологічними позиціями та установками;

3) володіти спеціальними фаховими знаннями, уміннями, навичками, особистісними якостями та ціннісними

орієнтаціями;

4) особистісними особливостями, які забезпечують оволодіння викладачем професійними знаннями та уміннями.

Відповідно **викладач-андрагог** повинен володіти:

- спеціальними профільними знаннями, вміннями та навичками, особистісними якостями та ціннісними орієнтаціями;

- андрагогічними знаннями, вміннями та навичками;

- психолого-педагогічними знаннями, які стосуються дорослих студентів;

- загальнокультурними знаннями;

- знаннями про професійні, психічні та фізіологічні особливості дорослих учасників навчального процесу;

- теоріями та технологіями навчання дорослих;

- інформацією про соціальну, побутову та дозвільну діяльність дорослих студентів.

Основними **функціями** викладача-андрагога у немовному вузі належать такі:

- надання студентам комплексу спеціальних (відповідно до фаху) та загальнокультурних знань відповідно до специфіки їх професійно-освітніх інтересів;

- супровід навчального процесу необхідним обсягом інформації на рівні досвіду конкретних студентів;

- вивчення та оцінка особистісних ресурсів студентів, їх ефективне використання та розвиток у навчальному процесі;

- розвиток творчого потенціалу студента із урахуванням його цільових установок на отримання освіти;

- проведення консультативної діяльності та реабілітаційної роботи з урахуванням професійних, навчальних, соціальних та особистісних проблем студентів;

- залучення студентів до діяльності щодо планування, реалізації, корекції та оцінювання результатів навчального процесу.

Для реалізації деяких найголовніших на нашу думку функцій викладач повинен передусім володіти такими

характеристиками, а саме:

- здатністю надавати студенту рівноправну роль суб'єкта навчального процесу, при цьому бачити себе у ролі організатора;

- мобільністю стосовно перебудови своєї професійної діяльності відповідно до освітніх потреб дорослих та систематичного підвищення своєї професійної компетентності;

- організаторськими здібностями, орієнтованими на організацію навчального процесу з дорослими;

- комунікабельністю на рівні партнерства у стосунках зі студентами/слухачами;

- тактовністю, яка дозволяє не тільки вислухати думку студента, а й сприйняти її незалежно від грамотності та ступеня обгрунтованості;

- силою переконання, оскільки дорослі схильні все аналізувати та коректувати;

- відкритістю та довірливістю у спілкуванні, які дозволять обговорювати зі студентом не лише освітні, а й важливі життєві для дорослої людини питання.

Професійна компетентність викладача вищої школи має оцінюватися за такими параметрами, як:

- рівень та новизна наданих студентам знань;

- адекватність наданих знань освітнім потребам студентів;

- ступінь практичної значущості знань;

- рівень володіння технологією викладання предмета;

- ступінь володіння андрагогічним інструментарієм організації освітнього процесу;

Здатність системно розв'язувати задачі, пов'язані одночасно з навчанням та розвитком особистості студента.

Сподіваємося, що перераховані переваги та недоліки традиційної та андрагогічної моделей навчального процесу, функції та характеристики його учасників у немовному вузі дозволять визначити ті аспекти професійної діяльності чи особистісні якості, які потребують корекції або вдосконалення.

Оволодіння андрагогічних принципів у навчанні

іноземних мов дозволить викладачеві підвищити свою професійну компетентність, бути сучасним та ефективним у вирішенні завдань, які стоять перед системою вищої професійної освіти.

Список використаних джерел

1. Змеева Т. Е. Профессионально-ориентированное обучение иностранному языку в неязыковом вузе в контексте диалога культур: кадры науки, культуры, образования / Т. Е. Змеева // Педагогика: Научно-теоретический журнал Российской академии образования. – 2013. – № 6. – С. 97-103.

2. Шиян Т. В. Міжкультурна комунікація у викладанні іноземної мови за професійним спрямуванням у вищому навчальному закладі / Т. В. Шиян // Наукові записки НДУ ім. М. Гоголя. Філологічні науки. - Ніжин: Вид-во НДУ ім. М. Гоголя, 2015. – Кн. 2. – С. 194-197.